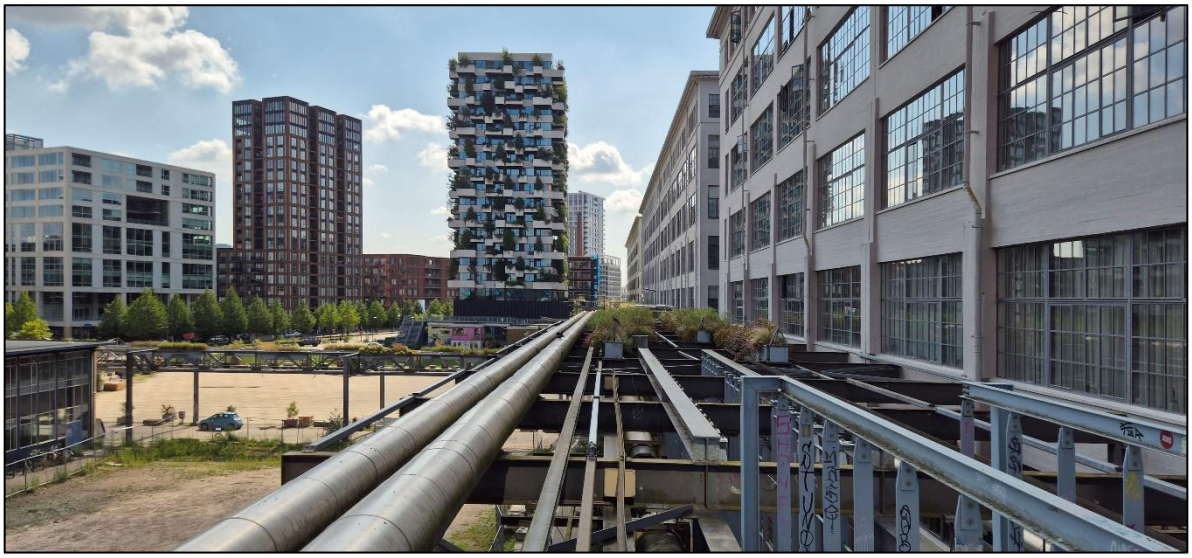
VERKENNEN VAN VOLKSBUURTEN – EINDHOVEN

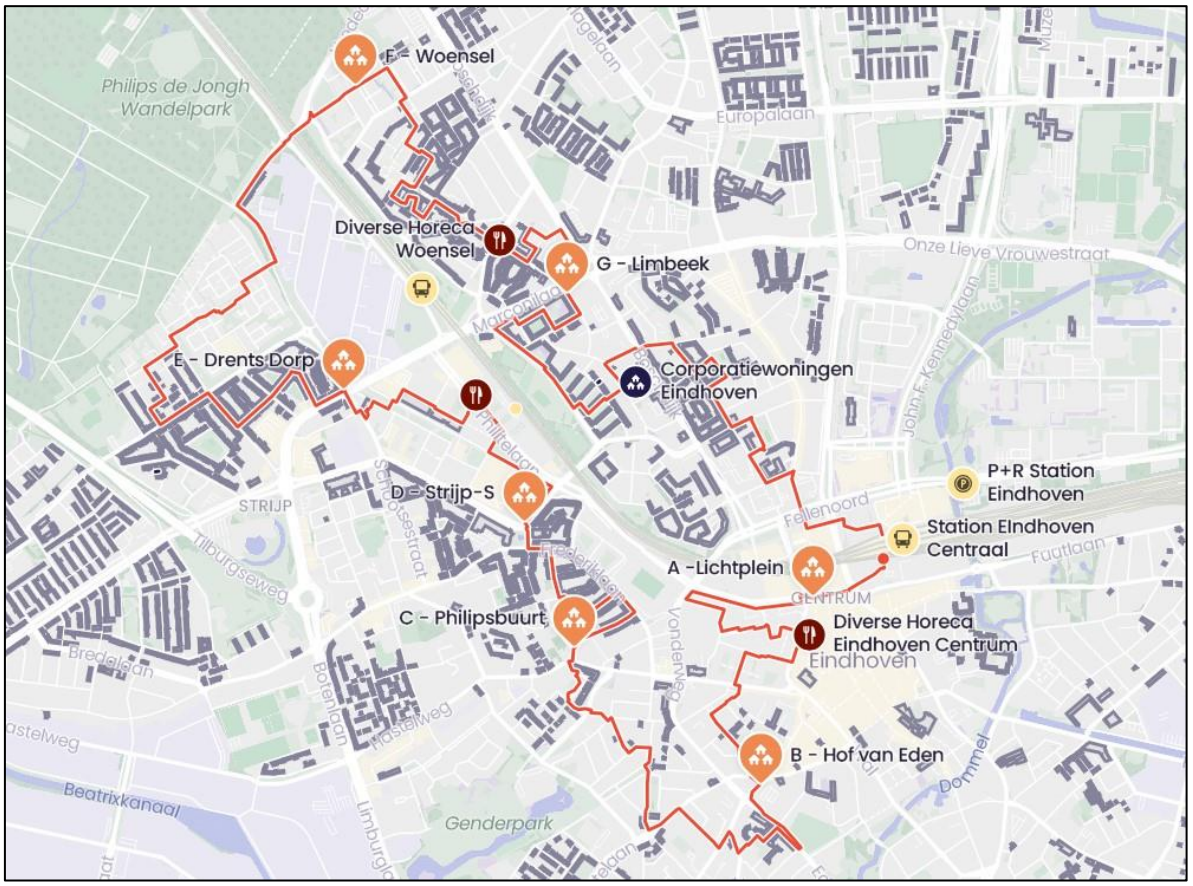
Begin- en eindpunt: Station Eindhoven Centraal
Lengte: 15 kilometer
Website: KLIK HIER
Openbaar vervoer: Station Eindhoven Centraal
De route is in te delen in twee stukken van ongeveer 7 kilometer en 8 kilometer of ongeveer 11 kilometer en 4 kilometer. Neem hiervoor bij station Eindhoven Strijp-S de trein richting station Eindhoven Centraal.

De geschiedenis van de volkshuisvesting van de Lichtstad loopt parallel met die van Philips. Vanaf het einde van de 19e eeuw ontwikkelt het industriële gebied zich vanuit het centrum in noordwestelijke richting. De volksbuurten met overwegend sociaal bezit liggen mooi gegroepeerd rondom de fabrieksterreinen. Van de hedendaagse ongeveer 118.000 Eindhovense woningen zijn er zo'n 44.000 in handen van woningcorporaties. De volksbuurtverkenner kan de vernieuwing en aanpassing van zowel fabrieken als woonbuurten niet ontgaan.

Verkennen van volksbuurten – Eindhoven
3 mei 2026

Overzichtskaart

Verkennen van volksbuurten – Eindhoven
3 mei 2026

Algemeen

Vanaf begin- en eindpunt Station Eindhoven start de volksbuurtverkenner met de rondwandeling eerst in westelijke richting naar de plek waar het voor Philips allemaal begon. We zien de eerste Philipsfabriek, waar nu het Philipsmuseum is gevestigd. Meteen hierna volgt de iconische Lichttoren. Met hierachter het prachtig vormgegeven Lichtplein (A), omgeven door woningen. Maar ook de Ventoseflat (B), een voormalige sigarenfabriek en nu woonruimte met bijzondere blauwe accenten in de gevels.

Via het beschutte en beschermde woongebiedje Hof van Eden (C) volgen we westwaarts de ontwikkeling van Philips. Het ruim een eeuw geleden gebouwde Philipsdorp (D) in de schaduw van het stadion van voetbalclub PSV huisvestte oorspronkelijk de snelgroeiende instroom van arbeiders voor de gloeilampenfabriek. Dan volgt het voormalige en vroeger afgesloten fabrieksterrein Strijp-S (D), inmiddels geopend naar de omgeving en getransformeerd tot kantoor- en woonruimte.

We wandelen verder richting westen door het Drents Dorp (E). Vernoemd naar de provincie van waaruit veel van de Philipsarbeiders vandaan kwamen. Het is een echte volksbuurt waar ook nieuwe woningen in een fraaie groene omgeving zijn toegevoegd. Hierna draaien we weer naar het oosten richting de volksbuurt Woensel (F) die veel vooroorlogse huurwoningen bevat. We zien een gevarieerde wijk met mediterrane invloeden: straten, pleintjes en nieuwgebouwde woningen. Een weerspiegeling van de multiculturele sfeer.

Tenslotte wandelen we via Limbeek (G) terug naar Station Eindhoven. Onderweg loopt de volksbuurtverkenner door levendige woonbuurten die hun oorsprong vinden in de periode kort vóór en kort na de Tweede Wereldoorlog.

Verkennen van volksbuurten – Eindhoven
3 mei 2026

Overzicht volksbuurten

A – Lichtplein
Boven in de zevenhoekige Lichttoren werden oorspronkelijk gloeilampen getest. Die toren is altijd het icoon van de onderneming gebleven. Vroeger was tot ver in de omtrek het kunstlicht te zien. Zo komt het gebouw aan haar naam. Functionalistische architectuur met kubistische trekjes. Dit industriële erfgoed uit 1921 is rond 2010 respectvol hergebruikt voor onder meer woningbouw. Uniek is de menging van sociale huurwoningen met kostbare lofts in de vrije sector. De Lichttoren met het Lichtplein staan symbool voor de historische verbinding tussen Philips en Eindhoven. De Ventoseflat met fraaie blauwe kleuraccenten is een vroeg voorbeeld van wijziging van bedrijvigheid naar wonen. Oorspronkelijk een sigarenfabriek en rond 1930 van de vorige eeuw al getransformeerd naar woningbouw. Geheel in stijl van de Amsterdamse school. Inmiddels een gemeentelijk monument.

B – Hof van Eden
Beschermd wonen op de overgang van de drukke binnenstad naar een oudere woonbuurt: de Hof van Eden Een harde grens met een poort, die opent naar het beschutte en groene gebied. Van lawaai, verkeer en stedelijkheid binnen enkele secondes naar rust, groen en veiligheid. Veel aandacht voor privacy aan de stadskant middels terug liggende voordeuren en de galerij van de tweede verdieping die op afstand van de woninggevel ligt. De architectuur heeft alle kenmerken van het postmodernisme. Immers speelsheid, de frisse kleuren groen, rood en geel en een nieuw soort vrijheid. Achter de poort heerst rust, volstrekte symmetrie en een tweetal glazen liftschachten die het pleintje verder geleden. Een beeldje van een olifantje bewondert de spiegeling rondom de as.

C – Philipsbuurt
De aan het begin van de vorige eeuw door stedenbouwkundige Gerrit Jan de Jongh en architect Louis Kooken gerealiseerde woonwijk moest onderdak bieden aan de groeiende arbeidersbevolking voor de Philipsfabrieken. Bewoners konden grotendeels zelf in hun voedsel voorzien door de diepe achtertuinen. Philips vormde zelf de initiatiefnemer. Straten zijn vernoemd naar telgen uit de Philips dynastie. Het idee achter Philipsdorp was om een complete leefgemeenschap te creëren waarin goede woonomstandigheden, moestuinen, werk dichtbij huis, voorzieningen zoals bedrijfswinkels, een broodfabriek, scholen en een muziekvereniging aanwezig waren. In het hart van Philipsdorp ligt het PSV-stadion, dat vroeger het sportveld was voor de Philips-medewerkers. Dit alles moest de saamhorigheid en loyaliteit aan het bedrijf versterken. Inmiddels is de buurt heel respectvol gerenoveerd. De ligging in de schaduw van het Philipsstadium versterkt het volkse karakter.

D – Strijp-S
Het voormalige afgesloten fabrieksterrein Strijp-S is volledig getransformeerd. Het is nu een toegankelijke, bloeiende en gemêleerde stedelijke omgeving met wonen, werken, ontmoeting en ontspanning. De herontwikkeling begon in de jaren ’90. Philips stootte wegens vernieuwd productie- en locatiebeleid de fabrieksgebouwen in Strijp-S af. Hierna kwamen de gebouwen geleidelijk leeg te staan. Mede door inspanningen van Eindhovense woningcorporaties. Er is bewust gekozen om het karakter en erfgoed van het voormalige Philips-terrein te behouden, zoals het industrieel erfgoed en een vijftal Rijksmonumenten. Bekende iconische gebouwen zoals het Klokgebouw en Glasgebouw zijn omgevormd tot creatieve hotspots. In totaal verschijnen er ongeveer 3.000 woningen. Veel aandacht gaat uit naar community building en sociale betrokkenheid van bewoners. Inmiddels een toeristische trekpleister met internationale allure. De Trudo Toren is het eerste verticale bos voor de sociale huursector.

E – Drents Dorp
Dit tuindorp is alweer zo’n eeuw oud. Gerealiseerd op initiatief van Philips. De naam verwijst naar de herkomst van veel arbeiders in de Philipsfabrieken. Minder geslaagd is het strikte onderscheid inclusief kwaliteitsverschillen naar drie deelgebieden. Ten eerste de traditionele en nog oorspronkelijke vooroorlogse sociale huurwoningen zuidelijk van de Halvemaanstraat. Smalle straatjes vol blik, vaak geen voortuintjes, amper openbaar groen en liefdeloze renovaties. Ten tweede de koopwoningen in voormalige vooroorlogse huurwoningen ten noordwesten van de Halvemaanstraat. Straten zijn wat breder, er zijn voortuinen en de woningen hebben meer van hun oorspronkelijke karakter behouden. Ten derde nieuwe koopwoningen op het voormalige bedrijventerrein Strijp-R ten noordoosten van de Halvemaanstraat. Tenslotte, aan de Bezuidenhoutseweg een tiental Oostenrijkse systeemwoningen. Kort na de 2e Wereldoorlog als bouwpakket uit Oostenrijk geïmporteerd. Vergoeding mede in natura.

F – Woensel
Ooit een beruchte wijk. Maar alle inspanningen hebben een groot effect gehad. Nog steeds een levendige volkswijk. Een feest om te doorkruisen. In het noorden nieuwbouw in zowel de huur- als koopsector. Inclusief een aantal woningen in kleurige containers, die enorm contrasteren met de nieuwbouw eromheen. Veel maatregelen om auto’s niet het straatbeeld te laten beheersen. Veel maatregelen gericht op klimaatadaptatie zoals Wadi’s. Meer naar het zuiden de oorspronkelijke vooroorlogse sociale tuindorpstraatjes en -woningen. Aan het Edisonplein komt alles bij elkaar. Vrolijke kleuren en een markant accent middels een ‘villa Kakelbont’. Sedumdaken inclusief zonnepanelen. Met daarnaast veel recente vervangende nieuwbouw in een kleurige mediterrane stijl. Met mooi poortbebouwing. Bedoeld om het multiculturele karakter van deze volksbuurt te benadrukken.

G – Limbeek
Een bijzonder diverse en multiculturele woonwijk. Grote delen zijn van oorsprong vooroorlogs. Oorspronkelijke radialen zoals de Lijmbeekstraat, de Boschdijk en de Kruisstraat. Veel kleinschalige bedrijvigheid en arbeidershuisjes. Op de grotere nog vrije terreinen is tijdens de wederopbouwperiode van kort na de Tweede Wereldoorlog meer grootschalige woningbouw gerealiseerd. Stempels met een herhaling van steeds identieke woningen. Veelal portieketagewoningen. Meest markante zijn de triplexwoningen aan de Metiuslaan. Sierlijke trapjes naar de bovenwoningen met slanke betonnen luifeltjes. Opvallend zijn de beschilderingen met fietsers tegen de kopgevels van de portieketagewoningen tussen de Metius- en Anthony van Leeuwenhoeklaan. De werkelijk daar gestalde fietsen vormen een geheel daarmee. En inmiddels alweer veel nieuwe woningbouw op invullocaties. Veel pleintjes, parkjes en tot woonruimte omgebouwde voormalige bedrijfspandjes.